

Hallituksen esitys Eduskunnalle verontilityslain 13 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan verontilityslakia muutettavaksi siten, että yhteisöveron kuntien metsävero-osuuden määrittelyn lähtökohdaksi olisi verovuoden 2007 jako-osuuslaskennassa käytetty euromäärä, jota tarkistet-

taisiin vuosittain kantorahatulojen muutosta vastaavasti.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2008 alusta. Lakia sovellettaisiin ensimmäisen kerran verovuodelta 2008 tehtäviin yhteisöveron tilityksiin.

PERUSTELUT

1 Nykytila

Vuoden 1993 alusta tuli voimaan pääomatulojen verotusta ja yritysverotusta koskeva laaja uudistus. Osana uudistusta metsäverotuksessa luovuttiin metsämaan arvioidun tuottokyvyn perusteella lasketun kasvun verottamisesta eli niin sanotusta pinta-alaverotuksesta ja siirryttiin todellisen metsätulon verottamiseen eli puun myyntitulon verotukseen pääomatulona.

Siirtyminen yhdellä kertaa uuteen järjestelmään olisi kohdellut epätasapuolisesti niitä metsänomistajia, jotka eivät olleet voineet realisoida sitä metsänkasvua, josta heitä oli vuosittain verotettu. Tämän vuoksi säädettiin tuloverolain (1535/1992) 140 §:ssä siirtymäkaudesta, jonka nojalla luonnollisella henkilöllä, kuolinpesällä ja näiden muodostamalla verotusyhtymällä oli mahdollisuus valita pinta-alaverotus vuosina 1993—2005. Tämä aikana he ovat voineet myydä puuta ilman myyntivoittoveroa vanhan järjestelmän mukaisesti. Siirtymäsäännös ei koskenut muita verovelvollisia eli lähinnä yhteisöjä. Ne siirtyivät uuteen järjestelmään välittömästi, koska katsottiin, että ne ovat yleensä harjoittaneet pitkäjänteistä metsätaloutta ja realisoineet metsän kasvua tasaisesti.

Siirtymäkauden ajan vielä ylläpidettyjä metsän puhtaan tuoton laskennan tietoja on sovellettu verovuoteen 2007 saakka kuntien yhteisöveron metsävero-osuuden laskennassa.

Verontilityslain (532/1998) 13 §:n mukaan kunnan ja seurakunnan jako-osuus määräytyy kahden viimeksi valmistuneen verotuksen tietojen perusteella laskettujen jako-osuuksien keskiarvona. Jako-osuus saadaan kunkin kunnan yritystoimintaerän ja metsäerän summan suhteellisena osuutena kaikkien kuntien vastaavien lukujen summasta.

Kuntien metsäveroerä perustuu metsäverosuuteen. Metsävero-osuus muodostetaan soveltamalla verovuoden keskimääräistä kuntien tuloveroprosenttia koko maan verovuoden metsän puhtaaseen tuottoon, josta on vähennetty tuloverolain 140 §:n mukaisen siirtymäkauden ajaksi ansiotulona pidettävän metsätalouden puhtaan tulon verotukseen jääneiden metsänomistajien verovuoden metsän puhdas tuotto sekä kuntien ja kuntayhtymien omistamien metsien puhdas tuotto. Metsävero-osuus on siten muodostettu siitä osasta metsän puhdasta tuottoa, joka on ollut puun myyntitulon verotuksessa. Ansiotulona verotettavasta metsätalouden puhtaasta tulosta on vielä siirtymäaikana kertynyt verotuloja valtion lisäksi myös kunnille, seurakunnille ja Kansaneläkelaitokselle.

Metsävero-osuuden suhdetta kuntien yhteisöverotuottoon on rajoitettu siten, että sen määrä on vähintään 5 ja enintään 15 prosenttia kuntien yhteisöverosta.

Verovuoden 2007 tilityksissä sovellettava metsävero-osuus on muodostettu verovuosien 2004 ja 2005 siitä osasta metsän puhdasta

tuottoa, joka on jo ollut puun myyntitulon verotuksessa.

Kunnan metsäerää laskettaessa perusteena käytetään Metsäntutkimuslaitoksen metsä-

keskuksittain laskettuja bruttokantorahatuloloja.

Yhteisöveron jako-osuuksien laskentaperusteet ovat olleet seuraavat:

Vuosi	Yhteisövero milj. euroa	Kuntien osuus milj. euroa	Kuntien osuus, %	Metsävero- osuus. milj. euroa	Metsävero- osuus yhteisö- verosta, %
1999	5 974	2 394	40,00	129	5,4
2000	7 442	2 704	36,39	133	5,0
2001	5 596	1 971	35,29	136	6,9
2002	5 151	1 199	23,22	135	11,3
2003	5 259	1 041	19,75	136	13,1
2004	5 217	1 030	19,75	135	13,1
2005	5 252	1 159	22,03	134	11,6

Metsävero-osuuden prosenttiosuus kuntien yhteisöverosta on noussut, kun kuntien osuus yhteisöverosta on pienentynyt.

2 Ehdotus

Siirtymäkausi päättyi vuoden 2005 lopussa. Vuodelle 2006 ei enää vahvisteta metsätalouden puhdasta tuottoa, joten verovuoden 2006 osalta ei ole tietoja, joita voitaisiin käyttää kuntien metsävero-osuuden määräytymisperusteena kuten aikaisemmin. Sen vuoksi ehdotetaan, että yhteisöveron kuntien metsävero-osuus muodostettaisiin siten, että verovuodelle 2007 laskentaperusteena käytettyä metsävero-osuuden euromäärää tarkistettaisiin vuosittain bruttokantorahatulolojen muutoksia vastaavasti. Metsäntutkimuslaitos laskee vuosittain bruttokantorahatulot metsäkeskuksittain markkinahakkuu- ja puun hintatilastojen perusteella. Metsävero-osuuden rajoitukset, vähintään 5 ja enintään 15 prosenttia kuntien yhteisöverosta, ehdotetaan säilytettäväksi ennallaan.

Esillä on ollut myös vaihtoehto, jonka mukaan metsävero-osuus olisi kiinteä prosenttiosuus kuntien yhteisöverosuudesta. Kiinteän prosenttiosuuden käyttäminen olisi ongelmallista sen vuoksi, että vaikka metsävero-osuuden euromäärä on vuosittain ollut hyvinkin vakaa, sen osuus kuntien yhteisöverosuudesta on kasvanut viime vuosina, koska kuntien osuus koko yhteisöveron tuotosta on muista valtion ja kuntien välisistä rahoitusjärjestelyistä johtuen pienentynyt. Lisäksi yhteisöveron tuotto vaihtelee vuosittain muun muassa suhdanteiden mukaan. Jos metsävero-osuudesta toisaalta luovuttaisiin kokonaan

ja yhteisöveron tuotto jaettaisiin kunnille yritystoimintaerän perusteella, koelaskelmien mukaan se lisäisi valtionosuusmenojä tasauslisinä useita kymmeniä miljoonia. Tässä tapauksessa valtion ja kuntien rahoitusuhteiden kannalta kustannusneutraali ratkaisu edellyttäisi esimerkiksi verotuloihin perustuvan valtionosuuksien tasausten tasausrajan muuttamista tai valtionosuuksien pienentämistä. Menettely yksinkertaistaisi yhteisöveron jakojärjestelmää, mutta yksittäisen kunnan ongelmaksi muodostuisi se, että verotuloihin perustuva tasaus tehtäisiin kahden vuoden viiveellä, mutta yhteisöveron jako-osuuksien muutos kohdistuu kunnille välittömästi.

Metsävaltaisissa kunnissa pidetään tärkeänä metsävero-osuuden säilyttämistä yhteisöveron jakoperusteena. Esityksessä ehdotettu menettely seuraisi puun myyntitulojen vaihtelua ja olisi siten luonteva osa yhteisöveron jakoperustetta. Nykyisin kuntien metsäerän laskentaperusteena käytetään bruttokantorahatuloloja, joita ehdotuksen mukaan käytettäisiin myös metsävero-osuuden laskennassa. Kunta- ja palvelurakennemuutostukseen liittyen kuntien rahoitusjärjestelmän uudistaminen on tarkoitus toteuttaa vuoden 2010 alusta. Metsävero-osuuden määräytymisperusteet olisi mahdollista ottaa uudelleen esille rahoitusjärjestelmän kokonaisuudistuksen yhteydessä.

Esimerkiksi kuntien metsävero-osuus vuodelle 2008 määräytyisi siten, että verovuodelle 2007 laskentaperusteena käytettyä metsävero-osuutta tarkistettaisiin muutosprosentilla, joka vastaisi bruttokantorahatulolojen muu-

tosta vuoden 2005 lopusta vuoden 2006 loppuun.

3 Esityksen vaikutukset

Metsävero-osuuden tarkistamisen vuosittain bruttokantorahatulojen vuosittaisia muutoksia vastaavasti arvioidaan lähivuosina lisäävän jonkin verran metsävero-osuutta kuntien yhteisöverosta, koska puukauppa on viime vuosina käynyt vilkkaana, jolloin bruttokantorahatulojen arvioidaan kasvavan melko voimakkaasti. Koska puukauppa riippuu suhdanteista, metsävero-osuuden arvioidaan jatkossa vaihtelevan jonkin verran enemmän kuin nyt voimassa olevassa menettelyssä.

Ehdotettu muutos ei aiheuta kompensointitarvetta kunnille, koska pinta-alaperusteisen metsäverotuksen siirtymäajan päätyttyä kuntien verotuottomenetykseksi arvioitiin noin 30 miljoonaa euroa vuodesta 2006 lähtien. Tämä menetys kompensoitiin kunnille nostamalla verotuloihin perustuvan valtion-

osuuksien tasausrajaa 0,36 prosenttiyksiköllä.

Esityksellä ei ole merkittäviä hallinnollisia vaikutuksia.

4 Asian valmistelu

Hallituksen esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä. Esitystä on käsitelty kunnallistalouden ja -hallinnon neuvottelukunnassa.

5 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan vuoden 2008 alusta. Lakia sovellettaisiin ensimmäisen kerran verovuodelta 2008 tehtäviin yhteisöveron tilityksiin.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

verontilityslain 13 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 10 päivänä heinäkuuta 1998 annetun verontilityslain (532/1998) 13 §:n 3 momentti seuraavasti:

13 §
Yksittäisten kuntien ja seurakuntien jakosuudet

den 2005 lopusta verovuotta kaksi vuotta edeltäneen vuoden loppuun (*metsävero-osuus*). Metsävero-osuuden määrä on vähintään 5 ja enintään 15 prosenttia kuntien yhteisöverosta.

Kuntien metsävero-osuus määräytyy vuosittain siten, että vuoden 2007 metsävero-osuutta muutetaan bruttokantorahatulojen muutosta vastaavasti. Muutos lasketaan vuo-

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

Helsingissä 12 päivänä lokakuuta 2007

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Valtiovarainministeri *Jyrki Katainen*

*Liite
Rinnakkaisteksti*

Laki

verontilityslain 13 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 10 päivänä heinäkuuta 1998 annetun verontilityslain (532/1998) 13 §:n 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

13 §

13 §

*Yksittäisten kuntien ja seurakuntien jako-
osuudet*

*Yksittäisten kuntien ja seurakuntien jako-
osuudet*

Kuntien metsävero-osuus muodostetaan soveltamalla koko maan verovuoden metsän puhtaaseen tuottoon, josta on vähennetty tuloverolain 140 §:n mukaisen siirtymäkauden ajaksi ansiotulona pidettävän metsätalouden puhtaan tulon verotukseen jääneiden metsänomistajien verovuoden metsän puhdas tuotto sekä kuntien ja kuntayhtymien omistamien metsien puhdas tuotto, verovuoden keskimääräistä kuntien tuloveroprosenttia (*metsävero-osuus*). Metsävero-osuuden määrä on vähintään 5 ja enintään 15 prosenttia kuntien yhteisöverosta.

Kuntien metsävero-osuus *määräytyy vuosittain siten, että vuoden 2007 metsävero-osuutta muutetaan bruttokantorahatulojen muutosta vastaavasti. Muutos lasketaan vuoden 2005 lopusta verovuotta kaksi vuotta edeltäneen vuoden loppuun (metsävero-osuus)*. Metsävero-osuuden määrä on vähintään 5 ja enintään 15 prosenttia kuntien yhteisöverosta.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .*
